

Locuintă Redactorului

si

Cancelari Redactiunii

si

Strată tragatorului [Lövészuteza], Nr. 5.

Sorisorile nefrancate nu se voru primi decat numai de la corespondintii regulari ai „Federatiunii.“ Articolii tramsi si nepublicati se voru arde.

FEDERATIUNEA

Diurnal politico, literario, comercial si economicu.

Va esfi Mercuri-a, Vineri-a si Dominec'a.

Invitare de prenumeratiune

la diuariulu politico

,FEDERATIUNEA“

pre patrariulu II. aprilie—iuniu 1872.

DD. abonati, alu caroru abonamentu espira cu finea lunei curinte, marte, se binevoiesca a-si reinnoi abonamentele catu mai curundu, pentru ca respectivii DD. abonati se pota fi feriti de irregularitati in primirea diuariului, era Administratiunea si Espeditur'a de complicatiuni, ca i provinu din intarditatele insinuari la abonamentu.

Condiutiile de prenumeratiune remanu cele din fruntea diuariului.

Redactiunea.

Pest'a, 23. mart. 1872.
4. apr.

Dupa scurtele ferie, din caus'a serbatorilor apusenilor, discussiunile in camer'a deputatilor Ungariei s'a reinceputu si se urmedia cu multa vivacitate. Intr' alte impregiurari ne ar' prinde mirarea, cum se pota vorbi atat'a si cum potu discussiunile deveti interessante a supr'a unei simple „intructiuni“ la cutare lege. Caus'a ca se vorbesce multu este cunoscuta: pentru a se ucide timpulu, ca estu-modu votarea projectului de lege despre modificarea legii elect. 1848. se devina impossibile, era ca discussiunile au devenit atatu de interesante caus'a este antaiu: ca deputatulu Iosif M adarasz, prin motiunea sa, au sulevat marea cestiune a sufragiului universal; a dou'a causa este: ca deputatii nationali Alessandru Mocioni si Alessandru Romanu, prin cuventarile loru, dreptu responsuri la espectatoratiunile inopportune alle deputatilor Csernaton si Aronu Siladi, dedera nu numai occasiune, ci silira moral minte pre corifeii oppoziitionii ca acesti pretinsi liberali se-si marturisesc credintele atatu facia de sufragiului universal, catu, si mai vertosu facia de cestiunea nationalitatilor, carea prin cei doi deputati ultramagari, fui trasa ca de peru, in mediulocul discussiunii. Tactic'a parlamentaria a deputatilor nationali avu successulu deplinu, ca ci toti deputatii cati vorbere pana acum dupa d'insii dedera espressiunea sentimentelor ce au, si principielor ce profesedia cu privire la acesta cestiune, firesce fia care conformu programului partitei de care se tiene. In siedint'a de eri, corifeulu centrului stangei, Colomanu Giacy, atrasse, pota mai multu ca alta data, attentiunea camerei, parte pentru ca se credea a vorbi in numele partei, parte pentru ca se occupa multu cu cei doi deputati nationali, cu tote ca de cestiunea nationalitatilor au vorbitu mai multu per tangentem (in treacatu), ba cu multa resvera si chiaru sfila. Acestu omu betranu cu argumentele sale celle ruginose de inechite si imblatite, se pare a portata frica de natiunalitati si de ora-ce fric'a este reu consiliariu, nu ne miramu daca betranetiele, de la natura fricose, nu sciu recurge la alte mediuloces decat repressive si regressive. Cu viua multumire ascultar mu inse pre deputatii Ign. Helyf, Ed. Kallay, Aless. Almásy, Lud. Mocsári, cari ca adeverati amici ai libertatii si capete intru adeveru luminate, in cestiunea sufragiului universal dar' mai alesu in cestiunea de nationalitatii stetera la innalzmea missiunei loru.

— D. Mocsári este vechiu amicu allu nationalitatilor, cunoscutu prin articlii sei publicati mereu de la 1860 in coce, mai nainte in „Pesti Napló“ mai apoi in „Hon“, prin cari au desceptatu attentiunea connationalilor sei si simpatiele nostre, cari le are cu atatu mai vertosu cu catu dsa tienendu-se de centrulu stangei, convictiunile sale nu le supune orbisiu disciplinei partitei sale, ci scie se-si conserve independint'a morale si spiretuale atunci candu partit'a sa urmedia prin-

cipie contrarie coniectiuniloru sale. De ar' fi mai multi ca D. Mocsári am ave sperare intemeiata pentru impacatiune, inse rari nantes in gurgite vasto.

Press'a angela se occupa cu totu a dinsulu de reportele Italieei catra Franc'a de una parte, si catra Germania de alta parte. „Times“ observa cu privire la presedintele republicei franceze, ca e curiosu, cum de caruntulu barbatu de statu nu intielege, ca numai inimicet'a Francie formez legatur'a intre doue nationalitati, cari de altmintrea n'au, asi'e discundu, mai nemic'a comunu, precum e Germania si Italia. Impregiurarea, ca Italia se radiema pre Germania, se esplica simplu din instinctulu propriu sustinueri. In fine diuariulu din cestiune face observatiunnea, ca puseiunea de asta-di a Italiei facia de ambele poteri, adeca de Germania si Francia, e totu ace'a care a fostu inainte si sub decursulu resbelului din urma. Adeveratele interese ale Italiei tientescu la una neutralitate demna si onorifica, precum si la evitarea d'a se amestecă in affacerile statelor vecine. — Diuariulu conservativu „Standard“ nu crede in una aliantia formală intre Germania si Italia, si considera o simpla intielegere intre aceste doue state de sufficienta pentru ajungerea scopurilor loru. Cum ca esiste asemenea intielegere nu incapa neci cea mai mica indoieila, dar pana la una conveniune, seu, cum amu dice, pana la una aliantia e inca unu pasu lungu. Atat'a e siguru, ca Germania nu se teme asi'e curundu de vr'o incercare de resbunare din partea francesilor, si Francia s'ar aruncă numai in abisulu peritiunii, daca ar' reinnoi asta-di resbelulu. Drep-tu-acea, observa diuariulu de mai susu, e cu totulu superfluu, ca cineva se se asigure prin stipulatiuni formale contra unui perioiu indepartat.

Camer'a representantilor Ungariei.

Siedint'a de la 2. aprilie, se'r'a.

Presedintele P. Somssich deschide siedint'a la 5 ore d. m. Guvernul a fostu representat priu ministrii: Pauler, Tisza, Tóth, Lónyay, Bittó, Kerkapoly si Szlávy.

Dupa verificarea procesului verbalu alu siedintiei din urma, presedintele pune pre biouroul camerei censemnatuna interpellatiunilor si amendamentelor presintate in lun'a lui martie, si trecute intre agendele lunei curinte. — Dupa ace'a comunica, ca deputatulu Fridericu Schaffer e verificatu definitu, de-ora-ce terminulu legale de 30 dille a espiratu, fara ca se fi incurzu vre-unu protestu contra alegerii lui. In fine presedintele anuncia mai multe petitiuni, cari se trecu la comisiunea petitiunaria d'impreuna cu petitiunile presintate de deputatii Lud. Mocsáry, Ign. Helyf, Matia Onossy si Ioanu Vajda.

Sava Vukovich cetesce projectul seu de rezolutiune facutu in lun'a trecuta, dupa care ministrul de finanacie este invitatu a presintat unu projectu de lege despre ajutorare locuitorilor din cattulu Torontalu, cari au suferita daune prin esundari. Oratorele propune, ca cu privire la urgint'a objectului din cestiune camer'a se-i conceda a-si motivu si desvoltă amendmentul seu in siedint'a de mane.

Presedintele intreba camer'a daca accepta seu nu proponerea lui Vukovich, dar' la cererea a 20 deputati din stang'a se face votare nominale, alu carei-a rezultatu este urmatorulu: dintr' 420 deputati verificati 78 voteza pentru si 129 contra proponerii; 212 deputati au fostu absinti, presedintele n'a votat; deci proponerea s'a respinsu cu majoritate de 51 voturi.

Paulu Ordódy relateaza, ca comisiunea verifieriora permaninte a verificatu alegerea deputatilor Bela Lukacs si Gabrielu Elek, reservandu-se terminulu legale de trei dieci dille pentru presintarea protestelor ce staru face contra alegerii loru. Lukacs se imparte in sectiunea 9 era Elek in a opt'a.

Iuliu Kautz relateaza din partea comisiunii pentru bibliotec' camerei in privint'a transportarii si asiediarii bibliotecei fericitului deputatu Ignatiu Ghyczy donata camerei. — Raportulu se va tipari si pune in desbaterea camerei.

Dupa ace'a camer'a trece la ordinea dfilei si continua desbaterea speciale a supr'a introducerii legii electorale.

Ignatiu Helyf polemizeaza contra mai multor asser-

Prețul de prenumeratiune

Pre trei lune . . . 8 fl. v.

Pre siese lune . . . 6 " "

Pre anulu intregu . . . 12 " "

Pentru Romani: prea. intregu 30 Fr. = 30 Lei n.

" 6 lune 16 " = 16 " "

" 3 — 8 " = 8 " "

Pentru insertiuni:

10 or. de linia, si 30 cr. taxa timbra pentru fiecare publica-

tione separatu. In locul deschis 20 or. de linia.

Usu exempliaru costa 10 cr.

tiuni ale ministrului-presedinte si accepta propunerea lui Madarasz.

Alesandru Romanu, reflectandu la esponentatiunile mai multor oratori contra nationalitatilor, apera sufragiulu universal. — (Vorbirea se va publica. Red.) Siedint'a se inchiaia dupa 8 ore ser'a.

Siedint'a de la 3. aprilie, 1872.

Presedintele Somssich deschide siedint'a la 10 ore a. m. D'intre ministrii sunt de facia: Lónyay si Pauler.

Dupa verificarea procesului verbalu alu siedintiei precedinte, Ales. Csanyi, Paulu Kosztolányi, Emericu Lászl si Daniel Szakács insinu petitiuni, cari se predau comisiunii petitiunarie.

Et Matolay interpeleza pre ministrul pentru aperarea tierii, ca de ce a intardiatu pana acum cu presentarea projectului de lege despre obligamentul generalu pentru aperarea tierii, si are de cugetu a lu presentă catu de curundu?

Adamu Lázár interpeleza pre ministrul de justitia si pre celu de interne, ca are guvernul de cugetu a deslega precale legislatoria cestiunile despre asi'e numite dieciule urbariale miste si de servitute, ce s'au ivitu in Ardélu si cu ce si-voru rectifică negligerea referitora la aceste cestiuni?

Daniel Irányi adreseza ministrului-presedinte si ministrul croat-slavonu urmatoru interpellatiune: 1. Ce pretensiuni au facutu barbatii croati de incredere si de ce n'a succesu impacatiunea? 2. De ce s'a disolvatul diet'a croata-slavona si pentru ce rescriptul reg. de disolvere era datatu inainte de din'a deschiderii? 3. De ce a abdisu banulu? si 4. de ce a abdisu comitele supremu din Belovár si s'au destituitu mai multi comiti supremi si administratori? si in fine 5. Pre care df cugetu guvernul a convoca diet'a croata-slavona?

Interpellantele observa, ca va accepta optu dille dupa raspunsu, si daca in acestu tempu guvernul nu va responde, atunci elu va face pasii, la cari lu-oblega starea cea critica si detorinti sa de depntatu.

Camer'a trece apoi la ordinea dfilei: desbaterea speciale asupr'a projectului de lege electorală.

Colomanu Ghyczy accentua diferitele interese ale locuitorilor tierrei, cari in parlamentu trebuie se fac reprezentate si validate, si folosulu sistemului guvernarii parlamentarie. Concede, ca in viitorin principiulu suffragiului universal valinvinge, acum inse nu se pota introduce, ca-ci legile nu se aducu pentru unu venitoru tardioru, ci cu consideratiune la impregiurările esistente si la pretensiunile presentului. Oratorele polemizeaza apoi contra lui Madarasz si dice, ca urmarile suffragiului universalu in unu statu centralizat se vedu din destulu din istoria cea mai recenta a nefericitei Francie; din a Romei, care pana candu a votatu dupa curie, din d' in d' in d' devenit mai poternica, si numai dupa ce au votatu dupa triburi s'au inceputu resbelele civile. Mai departe polemizeaza contra lui Alessandru Mocioni si Alessandru Romanu si accentua, ca partid'a stanga, ce e dreptu, doresce lipsarea unui censu, dar' acestu censu trebuie se fac egalu si pentru nationalitati. Romanu disse eri, continua oratorele, ca nationalitatile pentru acea nu sunt indestulite, pentru ca acestea numai in detorintie sunt egalu indreptatito cu ungurii, nu inse si in drepturi. Oratorele e de parere contraria, fiindu ca nimene nu va pota documenta, ca parlamentul Ungariei ar' fi adusu vre-o lege, care se nu aiba valoare egala pentru tote nationalitatatile.

Intre altele, fia cum va fi, Romanu a constatat, ca nationalitatatile n'au nesuntinte amicale pentru tiera, si acas'ta e destulu pentru a nu introduce suffragiulu universalu. Se alatura deci la proponerea lui Csernatory.

Dupa ce mai vorbescu Edmundu Kallay, Gabrieliu Klemtisz pentru proponerea lui Madarasz, si Baltazaru Halász pentru a lui Csernatory, siedint'a se redica la 2 ore d. m.

Siedint'a de la 3. aprilie, se'r'a.

Presedintele P. Somssich deschide siedint'a la 5 ore. D'intre ministrii sunt de facia: Tóth, Kerkapoly, Bittó, Lónyay si Pauler.

Alessandru Almásy, respingandu mai multe remustrari ale lui Lónyay, dice, ca acei-a, cari suspicioanea nationalitatile ca aru ave tendintie inimice tierrei, calum-

nieza naționalitățile, căci acestea de securu voru întrebunția în modu patrioticu suffragiul universalu. Dorește deci suffragiul universalu și primește propuneră lui Madarász. — Totu asié face și Aless. Mednyánsky. — Ludovic Mocșáry polemizează contră lui Ghyczy și Desideriu Szilágyi, cari au opumnatu suffragiul universalu, și pledează pentru acestu-a. Mai vorbesce Thoma Pechy pentru propuneră lui Csernaton, și cu acést'a siedintă se redica la 8 ore seră.

Intielegere.

Evenimente bogate, din cari potem invetiá, ni demonstră, că fără intielegere nu e solidaritate, fără solidaritate nu e potere propria, fără cari apoi n'avem sè acceptam venitoriu favoritoriu. Adeverul acestu-a toti lu credem, ba precum am observat, si caușa neintielegerei o atribuim în genere intielegintei, căci ni place a vedé numai faptele altoru-a, ér' nu si ale nostre proprie; daca inse tote faptele contrarie interesului comunu — nu precum unii credu că acum'a nu ar' fi oportunu, — s'aru aretă in publicu si s'aru ventură, vediendu faptele proprie gresite, dora amu poté uní parerile, ne-amu apropiá poté si ne-amu intieleg, inse spre a ajunge acestu scopu, la descoperirea faptelor trebue sè evitămu ori-ce vatemare personale.

Unii de la natura sunt cu unu talentu mai mare dotati, prin educatiune si alte giurări mai desvoltati, altii din cont'a remasi inderetru; dara si cei mai desvoltati potu rateci, potu gresi, ér' cei mai remasi potu avé opinione buna si correspundietorua scopului si giurărilorui, apoi care d'intre mai multe opinioni e mai correspundietorie, acést'a numai prin desbatere libera se potu lamuri.

Conformu principielor premise tr' trebuí dara sè sciumu, sè determinămu, care sunt faptele cele gresite, cari intr'unu locu séu altulu se comitu, si cari ar' trebuí sè le indreptămu, că sè ne potem intieleg? Faptele aceloa sunt multe, varie, si sub varia forma, deci cu greu se potu enumera, inse dupa a mea parere, cele mai momentose dora s'aru poté reduce la urmatoriele:

Cei mai descepti, mai esperti barbati sunt chiamati a conduce publiculu, si daca au vr'o idea, vre-unu planu, dupa a loru parere, bunu spre ajungerea scopului, sub numele loru propriu potu cercă a-lu duce in deplinire, dar' daca voiescu a lucra sub numele altoru-a, dora in partida séu reuniune constituiti, séu chiaru in numele națiunii, atunci ideea trebue comunicata cu corporatiunea respectiva, carea apoi sè o desbata liberu, neinfluentiata si fără cea mai mică umbra de pressiune; ér' combatentii ideei acceptate, precum si propunetoriulu celei cadiute sè fia scutiti de ori-ce ora si obiectiuni nedemne; căci altcum, că sè nu atrage ur'a fruntasilor a sup'r'a sa, totu insulu se va retine de la pumnarea necessaria, caușa va ramane nedesbutata, fruntasulu conducatoriu va deveni inchipuitu, absolutistu si asié vointă libera se va monopolisă.

Daca unu romanu, atacatu pre nedreptu de unu contrariu alu națiunei, intre fruntasii națiunei nu afia aperatori, séu daca la innaintare, aplicare, séu alte folosuri nu se iè în privinta meritului nationalu, devotamentulu, ci alte motive de interesu, atunci atacatulu séu inapoiatulu va trebuí sè se retraga, si apoi nu sciu alu cătelea nu va cercă manajare in castele straine.

Daca infratfrea unei fractiuni a națiunei cu alta națiune, séu cu o parte a ei, formeza unu actu, ce se pretinde a fi alu intregei națiuni, atunci Brasiovenii, candu s'au infiltrat, fără a fi consultat u națiunea, au peccatuitu contra națiunii, ba chiaru si in contr'a loru, daca sperantiele nu li sunt garantate.

Cérta despre activitate si passivitate intre filii aceliasi națiuni, provine, dupa a mea parere, numai de la splicatiunea falsa a cuvintelor, si in adeveru nu merita imputare, căci passivitate cu greu se va afilă chiaru si in cosmopolitismulu bine intielesu, ér' retienerea ungurilor sub absolutismulu austriacu, in presentu a cehiloru si ardeleanilor in adeveru e activitate negativa, dictata de experientia si giurări; deci passivitatea acestoru-a se potu socoti numai in privintă unoru afaceri, dora nu in generalitate, nu absolutu.

Cuvintele „activitate si passivitate“ eu asié le pricepu, că cine potu face totu ce crede a fi spre binele națiunei, e activu positivu, dar' daca vede, că tote călile i sunt inchise, ingreunate, atunci face ace'a, cu ce crede a impiedică si slabă tendință inimicului, si asie éra e activu, inse negativu; deci passivi sunt numai cei nepassatori, indiferenti, dar' nu si cei cari evita cursele si se ferescu că nu cumva sè mane apa la mor'a stapanitorilor.

Am cétit argumente diverse despre activitate, cari in sine aru fi de primitu, aru fi de recomandat, dar' intre impreguriările presente sunt mai multu seducatorie, decă u folositorie; apoi tragundu o paralela intre tienut'a ungurilor sub absolutismulu austriacu si intre passivitatea ardeleanilor, le afu cam identice.

Ungurii s'au tienutu passivu, séu activu negativu, la senatulu imperialu n'au partecipat d'in caușa, că națiunea numai in diet'a sa propria se potu enunciá, dar' caușa in adeveru a fostu, că de la senatulu imp., unde ei aru fi fostu in minoritate, nu au acceptat ce-va bine, au prevedutu, că pretensiunile loru nu se voru implini; deschidien-

du-li-se diet'a, nu au tramis la senatulu imp., ci au cerutu, că monarcu sè li asecare drepturile prin juramentu coronational, si asié se nascoù altu senat, commissiune de ambe pările cu potere egala, dualismulu; si acestea tote le cascigara numai prin portarea loru negativu activa.

Ardelenii, dupa ce ungurii reesira singuri stapanitori, cu nimicirea autonomiei mare-principatului, acestu-a se incepă către Ungari'a, legile sanctionate fure sterse, si tote aceste se efepciu fara concursulu națiunei romane; asié ardeleanii, din experientia convinsi, că pre langa legea electorală sustatoria nu voru reesi a alege ablegati in proportiona poporationei, si astfelui de la o dieta, unde nu ponderositatea motivelor, ci arbitriu unei majorități fortate decide, nu au cuventu d'a acceptă implinirea pretensiunilor naționale, deci, fără garantia deplina, nici in activitate completa nu voru intră.

Ore activistii intrebătu-au ce au cascigatu romanii din Ungari'a propria prin activitatea loru, pre langa tote că legea electorală nu e asié asupratoria? intrebătu-au, că daca ungurii aru promite, afara de dieta, acésta promisiune va avea este totu Ardelenii efectu dorit?

Acestea credu că passivistii, séu mai bine, activistii negativi le potu mai bine desluși, eu le atinsei numai că caușa impiedicatoria a intielegerei.

Afara de causele insfrate, cari sunt pedecă intielegerei si solidaritatii nostre, n'ar fi de prisosu a aruncă o privire si preste Asociatiunea literaria aradana si partid'a naționale din Aradu, unde neintielegerea este atât de incubata, si inradecinata, incătu tote mergu anapoda si pre dosu.

Nu voi sè me ocupu de administratiunea interna a acestei. Asociatiuni, si nici că se tiene de objectulu articolului presentu, ci voin sè atingu pre scurtu numai caușa neintielegerei. Pentru ajungerea scopului maretii si salutarii, care este „cultur'a poporului romanu“, este neincunjuratu de lipsa, că cei doi factori principali, poporul si inteligint'a, sè aiba ocazie cătu mai desa d'a conveni, a conversă si asié à se consolidă. Dorere inse, că acést'a nu se interopla, si caușa se dace a fi instrainarea si recel'a poporului, ce eu credu, dar' totu-o data credu si aceea, că caușa recelei si a instrinării e inteligenții, carea nu-si cauta petrecere in localulu Asociatiuni si asié nu dà poporului ocazie d'a conveni si conversă cu ea.

Incătu despre „Reuniunea națiunale aradana“, adeca despre activitatea ei si a comitetelorui ei, nu voi sè judecu, căci eu nu sciu sè fi desvoltat u vre-o activitate mare sub decursulu organizației municipale, nici nu cunoșcu conduit'a naționala a oficiantilor romani alesi si denumiti. Atât'a inse sciu, că neintielegerea si aici si-joca rolul seu.

Cu privire la cele aci enunțate, unu casu enigmaticu publicat in „Federatiună“ Nr. 129 — 1871. m'a surprinsu, căci nu lu sciu espliçă: — daca confesanti'a alegitoriloru din partid'a drepta, adeca Deákiana, a voită sè ni mai condea unu postu însemnatu, daca romanii se voru invăsi sè fia alesu séu N. séu B., care cestu d'in urma a presiedintei comitetului centralu alu Reuniunii naționale, deci e si conductori naționale, acést'a n'o intielegu fără a presupune, ca deachistii guvernamentali considera pre D. B. totu că si pre N. de alii loru.*

Casurile aici atinse in meritu tote sunt adeverate, si pâna ni sunt asié faptele, asié vomu avé si folosulu, dar' indreptarea faptelor e grea pâna unii nu se lapeda de arroganta, altii de poftă de a avea unu osu de rosu, de interesu personalu, materiulu.

Combinandu acestea, daca nu m'asuu teme de faptele mortifere alle unoru intieleginti, bucurosu asiu acordă cu D. G. Baritiu, că Romanismulu ar' fi sempiternu.

A....

Adunarea generală

constituanta a institutului de creditu si economie „Albin'a“ din Sibiu.

In 14. Martie se tienă adunarea generală constituanta a institutului „Albin'a“ in cea mai buna ordine.

Adunarea se compuse din 42 de actionari, reprezentându 172 de voturi si aproape 1000 de actiuni. Adunarea se constituí, alegandu-si de presiedinte pre d. Dr. Alessandro Mocioni si de notariu pre d. Ioane Popescu din Sibiu. Cetindu-se dupa aceea raportul comitetului se vediu, că se subscrise 3241 de actiuni si se respunse pentru ele 98.844 fl. 50 cr. Subtragandu-se de aici spesele avute cu 5854 fl. 50 cr. si scadiementulu cu reducerea actiuniloru la numerulu prescris cu 2498 fl., starea efectiva a cassei face 90.492 fl. v. a. La propunerea domnului Babesiu se esmisse o comisiune in personele domnilor Papfalvi, Radulescu, Dr. Tincu, Senoru si Banciu spre a scontră cass'a. Comisiunea astă cass'a in perfecta ordine, intru tote conformu

*) Cu tote că nu suntem inițiați in secretele afacerilor locali si a nume in pactulu, compromissul etc. partitei nat. romane din Aradu, cu partit'a deachistilor guvernamentali d'acolo, credem, a poto deslegă enigm'a estu-modu: Deachistii guvern. offeră Ritoru postulu cu condiținea d'a se caudidă N si B., dar' totodata cu rezervatiunea mentală, că de voru calcă romanii in cursa primindu darulu Danaideloru, magiarii deachisti, in a caror mană este poterea voturilor, voru alege pre magiaronul N. cu titlu romanescu sub auspiciole comitetului rom. insu-si. Asié credem noi, poto fi că DV. sciti mai multe.

Red.

cifrelor d'in raportul comitetului; ér' cu privire la banii gata, cass'a se gasi in deplina conformitate cu extractul d'in diariul de cassa legalisat prin notariul publicu, anume cu 90.492 fl. Adunarea generale, luandu la cunoștința acestu raportu, absolvă comitetul fundatoriu de responsabilitatea sa cu privire la afacerile de pâna acuma.

Cetindu-se decretul ministerului regescu ung. de agricultura, industria si comerciu, ddto 20 iuniu 1871, Nr. 6727, prin care se aproba cu unele modificări statutele institutului, la propunerea facuta d'in partea domnului Dr. Maniu, adunarea privi statutele de cete și le primi intru totu cuprinsulu loru en bloc. Se purce apoia la intregirea consiliului de administratiune, in sensulu §-lui 35, prin alegerea de 5 membri pre langa cei 7 fundatori, si votandu se cu siedule, se alesera dd.: Gregoriu Mateiu cu 161, Elia Macelariu cu 154, Metr. Dr. Vancea cu 120, Dr. Aureliu Maniu cu 112 si Ioane Popescu cu 98 voturi.

La provocarea presedintelui adunarea declară, că nu afa motivata lips'a de o noua emitere de actiuni, si cu acést'a se terminara lucrările principali ale adunarei generali constituante.

Consiliul intregit se constitui in data adunarea generale, alegandu-si de presiedinte pre d. Dr. Alessandro Mocioni, de vice-presiedinte I. pre d. Iacobu Bologa, de vice-presiedinte II. pre d. br. Ursu, ér' de notariu pre d. Ioan Popescu.

In siedintă tionata in diu'a urmatoria consiliul ales de directorul alu institutului pre acelu-a, carele incorporă ideea inițiatorei acestui institutu, lucră d'in tote poterile pentru realizarea ei si de la care se pot astepta cu dreptu cuventu, că va conduce institutul acum inițiatu spre indestulirea toturor, adeca pre domnul Visarionu Romanu, firesc cu unanimitate de voturi si conformu §-lui 25 din statute.

Celu-a-laltu personalu alu directiunei se compune din un secretariu, unu comptabilu, unu oficialu si unu servitoriu. Postulu secretariului va ramane de-o-cam-data neimplementu, de comptabilu se ales d. Stefanu Lészai cu unu salariu de 1000 fl., ér' de oficialu d. Cristianu Zidu cu unu salariu de 600 fl. Sierbitorulu va trage 180 fl. pre anu. Delegatul consiliului in sensulu §-lui 45 e domnul Elia Macelariu.

Pentru publicările necesarie se desemnara in intele-sulu §-lui 5 pre langa foi'a oficioasa inca alte doue foi, adeca „Gazeta Transilvaniei“ si Albin'a. La propunerea directorului se decise a se cascigă pre unu tempu nedeterminat pentru primul terminu de organizare si punerea in vietă a institutului unu barbatu de specialitate, versatul intru organizarea de astfelui de institute; aquirarea si angajarea acestui barbatu se concrediu presedintelui consiliului.

In fine se mai decide, că institutul sè se marginescă de-o-cam-data numai la urmatorile afaceri: 1. la inițiatorei reuniorulor de creditu pentru participanti, cari sunt fundamentul institutului; 2. la primirea de depozite bancali spre fructificare; 3. la darea de anticipatuni pentru obiecte de valoare; 4. la escomptarea de politie sigure; 5. la facerea negotiatoru de comisiune; 6. la primirea asupra si de cumpărarea si vânzării comisionale a chartierelor de statu si de pretiu, cum si a altoru afaceri de banca cu eschiderea veri-carui creditu bianco; mai departe si domiciliarea de politie si incassarea loru pre contul altoru persoane.

Darea de imprumute simple la neparticipanti, si de imprumute ipotecari si cumpărarea si vânzarea de imobilie — cu privire la marginile midiu-loce de bani, de cari dispuse institutul la inceputu, si fiindu-ca imprumutele ipotecare se potu face numai pre unu tempu indelungat, prin urmare absorbu si detagă sumele disponibile pre unu tempu mai mare, decătu ar' jacea acést'a in interesulu prosperitatei si avertarei junelui institutu — se decise a nu se incepe.

Estrus d. ,G. Tr.“

Ocn'a-Desiului, in 29 martie 1872.

Onorab. Dle Red! Poporul romanu gr. cat. d'in opiniu Ocn'a-Desiului că de o parte sè faca destulu mandatelor mai inalte scolare, era de alt'a vediendu necesitatea de a-si poté cultiva tenerimea in numru mai mare decătu pâna acum'a, inca in ve'a trecuta s'a nesutu a-si largi si renovă edificiul scolei, asié cătu acum toti cei abili de scol'a de tote dilele potu incapă cu destula comoditate. Cu parere de reu trebue inse că sè spunem cum-că prin intreviarea deseloru nenorociri de cari au trebuitu sè sufera nu numai poporul nostru, ci, potem dace, mai toti locuitorii Transilvaniei, acésta scola nu s'a potutu găsi asié cătu in templu de érna sè nu sufera investimentulu. Recolt'a cea slabă, scumpetea cea mare pentru totu ce contribue la traiul vietiei, apoi pre langa acestea ne mai pomenitele execuțiuni pentru dare, sunt mai alesu in comitatulu Solnocu-interioru pentru bietulu poporul căte-va plage ce lu facu că nu arare ori sè suspine. Avendu noi in vedere si cunoșcundu pré bine miseritatea poporului romanu din locu, ne amu consultatul că barem prin ce ni va fi cu potintia sè tindemu ajutoriu la organizarea completa a scolei romane susu-menționate.

Dupa o meditare mai indelungata amu ajunsu la convingerea, că jocarea unei piese teatrale cătu de simpla ar fi forte cu scopu, de o parte pentru că sè veda si fratii ma-

giari conlocutori, că romanul inca scie să facă ce e bunu și frumosu și că dieu nu e asă de duru și nepoleit pre-cum li place a crede; era de altă nutriție mare speranția că pre acăsta cale dora să adună sumulită mai însemnată în favorul scolei.

Candu se rezolvă seriosu efecțuirea unui lucru, se înțelege de sine că impune detorintia a delatură tote pedecele spre a ajunge tientă dorita. E cunoscutu și aceea, că omul înainte de a începe lucrul proiectat presupune de multe ori multu mai pucine greutăți decum ele în aieve au să urmăre, și e chiar bine candu cineva cugetă astfel, căci la d'in contra nimene nu s'ar incercă intru efecțuirea unui lucru bunu și salutar. Astu-feliu cugetăm și noi la începutu în reprezentanța piesei teatrale „Cuiulu în parete” că fiindu simpla n'ar costă neci spesă neci truda multă, înse numai după ce amu începutu la lucru, voindu a face ce-va de treba, ne amu învinsu, că asemenei întreprinderi pentru omeni ne-dedati și ne-deprinși sunt cam grele. Dupa cum înse se exprimă dlu corespondinte „Unu ospe,” în Nr. 29 „Fed.”, la orice incercare se recere constantia, voia resolută și harnică, căci apoi tote se potu.

Că să potem satisface detorintiei noastre si totu oda ta dlu corespondinte d'in „Feder.” să nu fia în tema facia cu convinserea Deale, éta ne si grabim cu presentarea ratiocinului despre venitul și spesele cu ocazie reprezentanții piesei teatrale „Caiulu în parete,” precum si a balului tienutu cu acăsta ocazie în 25 febr. în opidul Ocn'a-Desiului, cu tote că amu mai speră de la unii inca ofertul apromis, care inca să se induca în acelu-a de odata.

La împărțirea biletelor de invitație s'au capetatu d'in Gherla de la unii D. Canonici si profesori si preoți sum'a de 7. fl. v. a. D'in Desiu 2. fl. v. a., la oalata 9. fl. v. a. Totu cu acăsta ocazie d'in locu 20 fl. 92. cr. v. a., éra in ser'a reprezentanței sum'a de 25. fl. 45 cr. v. a. Sum'a totală incursa face 55 fl. si 38 cr. v. a.

Spesele facute atâtă pentru balu cătu si pentru reprezentanțe facu sur'a de 33 fl. 12 cr. v. a.

Subtragundu-se spesele d'in venitul totalu venitul face sum'a de 22 fl. 25 cr. v. a., carea e destinata că ajutoriu la pavimentarea salei de invetiamente.

Aveam de a însemnată, că d'in caușa tempului nefavoritoriu, ce numai chiaru în ser'a aceea si-a aflatu locul, forte multi ospeti invitați au fostu impedeclati de a participă, nu ne indoimur înse, ba chiaru sperămu că si-voru tienă de detorintia romanesca a contribu cu donarii loru în favorul scolei noastre, vedjendu că nu s'ar potutu esoperă sumulită mai însemnată.

Acei prea stimati domni, cari, avendu la anima prospătarea invetiamentului, au contribuitu cu sucursalu materiale pentru acăsta scola, primesea atâtă de la noi, cătu si de la poporul romanu, multiamfita adunca.

Era dlu corespondinte d'in „Fed.” „Unu ospe” i promitemu, că asemenei întreprinderi pre la noi s'ar mai incercă, daca înse, cătu pentru venitul curatul in folosulu scolei, amu fi mai norocosi că de astă-data, căci, dieu, atari lucruri ar merită mai mare partinire.

Comitetul aranjatoriu.

Ér-Sudureu, 21. martie 1872.

(Neobraznicia fără parechia și însemnată ce n'atimai audătu!)

In „Népszava” Nr. 11. cu datul Ér-Sudureu*29. făru apară una provocanție, in care sunt chiamați toti alegatorii d'in Cercul Tasnadului și se alipă de principiile profesante de actualul deputatul alu acestui cercu, că asă la alegorile venitorie să fia toti într'o unire și să pota face votare unisona.

Sub acăsta provocanție, spre cea mai mare a mea nimire, vedinu subsemnatu si numele meu si a docintelui romanu Petru Vlaicu.

D'in incurcatură ideelor cuprinse in acăsta provocanție si stilul d'in secolu trecutu, cunoscu pre auctorului acestei-a in person'a lui Fazekas Ferencz, predicator ref. d'in locu ; dar' numele meu si alu docintelui cum au resarită acolo ? la antă'a vedere nu-mi poteam face ideea. — Provocau numai decătu pre docintele si lu intrebai : Dta subsemnatu-ti ai numele sub acăsta mangitura ? — Docintele uimitu citește titlul provocanței si mi-responde „da” ; — scii ce ai subsemnatu ? dñezi, si de scii, pentru ce ai facutu acăsta ? „Ce am subsemnatu nu sciu”, mi-repliçă, pentru că DVostra sciti cătu de pucinu precepui eu limb'a magiara, dar' v'am vediutu subsemnatu. — Cine ti-a subsemnatu scrisore — lu intrebai mai departe, — că să te subsemnatu ? „Veres Samu, honvedulu, mi-a adus-o mai in dilele trecute”, fă responsulu docintelui. — Éta enigmă deslegată, éta însemnată fără parechia desco-perta !

In 29. făru demanetă, cam pre la 8 ore, intră la mine că o vulpe batrena predicatorul reformat, si după ce me vedă că me ocupu — fiindu dispusu la alta parochie — cu scrierea inventarielor besericesc de o parte, ér' de altă că sum in mare confuzie pentru soci'a mea morbosă, langa care priveghiasem tota noptea, — mi-spuse că elu a scrisu unu proiectu pentru înființarea unei biblioteci la Societatea de lectura d'in locu, si numai pentru ace'a a venit, că să me roge să-lu spriginescu si eu cu subsemnarea

mea. — Ce ajunge subsemnarea mea la acelu-a, candu eu me stramutu de aici ? lu intrebai, — „numai atăta că se voru indemnă mai mulți a lu primi”; ada-lu dura... „ti-lu tramită indata”, si cu astă se departă.

Nu trecu 5 minute de la departarea predicatorului, si éta intra Veres Samu, honvedulu d'in 1848, si presentandu-mi scrisoreea tramisa de predicatorule, me rogă să o subsemnatu curundu, că are de a mai merge in multe locuri cu ea. — Eu, in mediu-locul ocupatiunilor de mai înainte si in confuziunea care me afiam, [parte ne-presupunendu că scrisoreea ace'a involve viper'a Cleopatrei, parte că să vedu cătu mai repede pre honvedulu (bută de rachi) espedat d'in casa-mi, fără de a cătă scrisoreea ce mi s'a prezentat, bona fide, o am subsemnatu, si éta-me pacalită cu docintă cu totu ! Amu subsemnatu projectu si suntemu publicat că autorii ai unei provocanții necioplite !

Ce te-a condus, Dle Fazekas, la acăsta faptă fără rusine ? Ce ai cugetat să candu ti-ai tramisa sclavulu demnul de DTa la mine cu scrisore falsa ? nu ti-ai adusu aminte, că de ti-voiu observă cum-va misiell'a, ti-voiu tramite secretariulu pre horou ? Au dora si sperat, că daca mi-voru vedé alegatorii d'in cerculu Tasnadului numele subsemnatu sub provocanța DTale cea ne bardalita, voru acurge in ruptula capului că să voteze pre idoloul DTale G. B., care preste cadavre romane a ajunsu si acum la banc'a de ablegat ? reu te insili ! Romanii d'ia acestu cercu, cu multu sunt mai „tiene minte”, de cătu să-si uite veri odata de memorabilă alegere d'in urma de la Tasnadu, unde li-ati spartu capetele, li-ati varsatu sangele si li-ati despoiatul pre fii de tata si pre soția de barbatu.

Onoratii cetitori inca mi voru dica, sciu, „pentru ce te-ai subsemnatu pre nevediute ? pentru ce nu ai fostu mai precautu ?” ei, dar' cine ar' fi potutu presupune atăta reuitate int'unu omu care ti-a amblatu in casa siepte ani ? Cine ar' fi potutu cugetă, că unu betranu slabanoș, pre care l'ai primitu in casa-ti, si cătu d'in sila, cătu d'in mila i-ai facutu căte odata si bine, la urma te va insili cătă cu atăta perfidie ? si in locu de a-ți fi cu recunoștința, potendu face, ti-va spenjură numele pre tabl'a compromisiunii ?

Ionu Moldovanu,
preutu rom.*)

Cizeriu, in 22. martie, 1872.

Oaor. Redactiune ! In numerulu 126—1871. alu aces-tui pretinutu diuariu prin una corespondintia relativa la alegerile membrilor comitetului cotsu in cerculu Cizeriului, Comitatul Crasna, am fostu atacatu si vatematu in sentimențele si onorea mea națională in modulu celu mai necru-tiatoru. Am tacutu la acelea ofense fiindu convinsu, că cei ce me cunoscu sunt pră convinsi despre contrariulu ; înse acum după provocările mai multor amici si cunoscuti ai mei, că să nu trecu cu vederea acea corespondintia calum-niatoria, vinu a apela la cunoscută nepartialitate a onoratei redactiuni roganău-ve, că să bine-voiti a dă locu urmatoriei rectificatiuni :

Despre portarea mea in cause publice naționale, nu voiescu a face amintire in acestu locu. — Acăsta o cunoscu romani d'in cota Crasna si d'in giura, cari potu documenta, că, candu a cerutu binele naționale mele române, am statu si stau totu de-a-un'a la loculu meu, prin urmare epitetul ce mi se dă si asemenea, ce mi se face, sunt nesce apucature fortiate d'in crerii necopti său ame-iti de spirituose ai lui „Prelucanu.”

Sum omu alu faptelor si vorbelor mele, si chiaru pentru aceea si cu astă ocazie spunu verde si chiaru, că am cortesescu contră preutul Nichi in favorul altui romanu. Motivul mi-a fostu forte simplu : am voită că să nu ne compromitemu priu dea, a carui viță scandalose si demo-ralisatorie a devenit proverbiu in intregu Selagiu, — si chiaru pentru aceea se mira lumea intrega, cum de superioiri lu suferu pre acestu preutu, care in locu de cuvintele evangeliului pre dice a poporul i betfa si s-o domia ; care a adusu poporul, concretul grigie sale parintiesc, la extrema corupție morale.

Asă dar' am voită să nu ni arătăm rusinea nostra si strainilor. Nu mi-a sucesu; si astă servescu spre laudă lui Nichi, fiindu-că, dorere, poporul nostru nelaminat e mai aplecatu spre reu decătu spre bine, si parintele N. a sciu a cascigă prepartea sa o mare parte a poporului. A prefacutu in birtu scol'a d'in Cizeriu si acolo a adaptat poporul coruptu. A facutu birtu d'in aceea scola pomposa, la a carei cladire dsa n'a contribuitu neci o petricica, si la a carei edificare a asudatul cu mine d'impreuna poporul, pentru a redică culturăi una casa de care se ni fia fală inaintea altorui sate.

Ni-a sucesu, dar' si atotu-poternicului N. i-a succesu a-o spurca si astă, — acăsta se vedé a-fi missiunea su-prema a dsale.

In urma nu potu lasă ne amentita atribuirea facuta aceluia ce i-a spusu verde in facia tote insusirile numindu-lu de „poleacu”, înse apostrofatul nu e poleacu ci ro-

*) Buna învestigare pentru toti cei ce ori d'in deferintă, complacere, sfila, n'au curajul d'a refusă, ori d'in nebogare de sema comittu imprudentă d'a semnă numele sub scrieri, alle caror cuprinsu nu li e deplin cunoscutu.

Red.

manu adeverat si proprietariu de pamentu, si inca cu simturi nobile romane, — acestu-a numai d'in invidia l'au numită asă, după cum mai susu am dñsu, spuandu-i in facia tote, ce de nu ar' fi fostu drepte si adeverate, l'ar' fi cautat pre calea legală pentru vătare de onore, înse la acestea au tacutu N. că piticul si tace si astă-di.

Ioane Pappu,
notariu si magistrul de posta reg.

Anunț.

D'in partea directiunii subscrise, adunarea generală a asociației naționale in Aradu pentru cultură poporului romanu, conformu concursului directional, adusu in 17. martie anul c. sub Nrul 115, cu acăsta se convoca pre 21. aprilie, 3. maiu, 1872. la 9 ore înainte de media-di, in Aradul vechiu.

Despre ce onorab. publica romanu, si cu deosebire onor. membrii ai asociației prin acestu anunciu se incunoscintă, fiindu deodata poftiti, că la acăsta adunare generală să participe in număr cătu mai frumosu, mai alesu după ce acăsta in inteleșul §-lui 16 alu statutelor noastre se conchiamă si „ad hoc” pentru modificarea statutelor.

Datu d'ia siedintă directiunii asociației naționale d'in Aradu pentru cultură poporului romanu, tenuța in 17. martie 1872.

Ioane Popoviciu Desseanu, m. p., I. Codreanu, m. p., directoru secundariu.
notariu.

VARIETATI.

*. (Una orasă cu se se cutropesc.) D'in Iserlohn se scrie diuariul „Essener Ztg” cu dată 13. martie, că intregă parte nord-estică a orasului Iserlohn, ¼ parte a teritoriului ei, case, drumuri si beserică, tote se cutropesc. Pamantul pre totu-indenea atătu e de nesecură, incătu in momentul acestu-a, 13. mart., in una strada mica 25 familie au trebuitu să-si caute domiciliu in altu loc.

*. (Un adorintă pia.) Diuariul ultramuntanu „Patria bavaresă” comunica după scirile altor diuari, că starea sanătății imperatului nemtiescă ar' fi forte amenintată, si apoi adauge : „dieu ar' fi peccatul, daca imperatul n'ar trăi pâna la 1874, că să potă vedé caderea asă numitului imperiu germanu.”

*. (Directiune postale in Cernauti.) Majestatea Sa a aprobat înființarea unei directiuni postale in Cernauti pentru ducatul Bucovina, care pâna acum a se tineă de judecțiunea directiunii postale d'in Leopold.

*. (Monopolul de tutun in România.) Guvernul roman publică concursu de licitație pentru esarendarea monopolului de tutun. Licitația se va tine in 5/17 maiu. Esarendarea se estinde pre tempu de 15 anni, solvirea pretiului arendei este imprimata in trei perioade de căte 5 anni. Personele, cari vrea să iie parte la concurența, sunt obligate a depune înainte de inceperea licitației una garantie de 300.000 franci, său in bani gată său in chartie ale vre unui imprumut romanu. Concurrentia se incepe asupră pretiului arendei anuale si anume pentru fiecare d'in acele trei perioade, in care e imprimatul intregu alu arendei. Ofertele au să contine trei pretiuri deosebite si corespondiente celor trei perioade, cari pretiuri voru arendă una crescere de celu pucinu 20 procente de la unu periodu la celu-a-laltu.

*. (Intrigă si năgăresc.) Diuariul „Pester Lloyd” se scrie că in Logosiu s'ar' fi constituitu comitetul partidei deachiane, in care ar' face parte si preutul gr. or. Adamu Roza. Acestu comitetu a proclamat pre faimosul Béla Frummer de candidatul de deputat pentru cerculu Logosiu in contră deputatului romanu nationalu. — Sperămu înse că virtutea poporului romanu si energiile partidei naționale va sci dă preste capu acestei năgărescări, si va atestă lumei d'in nou caracterul seu nationalu romanu si necoruptu.

*. (Rezultatele bătăliei.) De candu procedurile distilatiunii au permis de a isolă spiritul de vinu si de a trage alcoholul nu numai d'in mustula de struguri, ci d'in tote substantiele vegetale ce contine materia saharsă, betă si intinsu că o lepra asupră lumii, cu nisice caractere necunoscute pâna atunci. Pre cătu timpu omenii nu au avut la dispoziție loru de cătu numai beutura fermentante: că vinulu, idromel'a, berea, reulu a fostu restinsu, efectele erau trecutore si nu aduceau cu sine acela cortege numerosu de bole si nenorociri pre cari le vedem desfasuri si degradatorie, si va atestă lumei d'in nou caracterul seu nationalu romanu si necorruptu.

*. (Rezultatele bătăliei.) De candu procedurile distilatiunii au permis de a isolă spiritul de vinu si de a trage alcoholul nu numai d'in mustula de struguri, ci d'in tote substantiele vegetale ce contine materia saharsă, betă si intinsu că o lepra asupră lumii, cu nisice caractere necunoscute pâna atunci. Pre cătu timpu omenii nu au avut la dispoziție loru de cătu numai beutura fermentante: că vinulu, idromel'a, berea, reulu a fostu restinsu, efectele erau trecutore si nu aduceau cu sine acela cortege numerosu de bole si nenorociri pre cari le vedem desfasuri si degradatorie, si va atestă lumei d'in nou caracterul seu nationalu romanu si necorruptu.

— La Academia francesă de medicina D. Joly a produsu documente d'in care rezulta, că printre lucrările marilor aglomeratiuni industriale d'in Francia consumația alcoholului nu se cobora pre făcă sau mai josu de 28 litri

de persona. Cifra alcoholisatorului intrate d. e. numai in Bicêtre in 1866 era de 99, in 1869 a fost de 207; in 1871 se urca la aproape de 600. Numerul alienatilor s'a marit in nedoricită Francia in proporție cu consumarea alcoolica; ea ocupa astă-di primul rang sub acestu tristu raportu. Pre canda Engilceră si tîr'ea Galilera nu numeru inca de cătu 1 alienat la 432 locuitori: Scott'a 1 la 439, Suedia 1 la 512, Statele-Unite 1 la 700, Belgia 1 la 714, Francia numera 1 alienat la 410 locuitori. S'a demonstratu, prin aceste cifre, partea ce provine din cauzele alcoolice; de la 8 la suta, ea s'a redicatu la 20, si apoi la 28 pâna la 29 la suta. Contingentul sinuciderilor provenite din alcool cresce intr'o proporție totu atât de inistratoriu. La 5 iunie 1871 se stabiliă innintea Academiei de științe, că cifra sinuciderilor, care nu este in Londra de cătu 1 la 175 casuri de morte, la New-York 1 la 172, la Vien'a 1 la 160, a ajunsu in Parisu la 1 din 72 morți, si cifra sinuciderilor din cauza de betea care in 1848 era de 131 pentru Francia întrăga, s'a urcatu pâna la 401 in 1866.

N. C."

*(Indreptare.) In Nr. 29 „Fed.“ pagin'a 2. Column'a 1 coresp. „D'in comitatulu Satu-Mare.“ Alinea 4, versulu 13 s'a veritu una gresiela de tiparit forte esentiale, carea la revisiune s'a trecutu cu vedere'a si pentru că turbura intelleßulu frasii o indreptam, in locu de „omorire“ este a se cete „amovere.“

Asemene in Nr. 32, pagin'a 1. Column'a 2. Alinea versulu, 15 in locude „va vede“ e a se cete „nu vede“ etc.

Sciri electrice.

Zagrabia, 29. marte. Deputatii cehi, cari se afla aici de vre-o căte-va dille, au conferitui cu capii oppositiunii croate si s'a invotu s'e transmita lui Cosiutu una adresa collectiva. Testulu acestei adresse s'a statorit definitiv, si Cosiutu se provoca a se reintorce in patri'a sa fiindu assecuratu despre sprigintirea oppositiunei cehe si croate. Cu acăsta parola se va duce la Turinu una deputatiune constatatoria d'in Dr. Makanecz, adv. Kopács si adv. Bacsics. Afara de ace'a din Zagrabia se va tramite la Prag'a una deputatiune, in frunte cu Voncina, cu scopu d'a se intielege cu Rieger, Palaczky si Claudiu despre actiunea comună ulteriora.

Madridu, 30. marte. In urm'a scirilor despre departarea regelui si a reginei, Amadeu s'a

esprimatu: „Numai imbalsamatu voi parasi Is-pania.“

Versal'a, 30. marte. Comisiunea bugetaria propuse reducerea bugetului cu 19 milioane. Thiers constata, că echilibrarea bugetului din este-anu se poate esoperă numai prin una detoria flotanta, isvore ajutoriale permanente se voru crea numai prin contributiuni nove. — Adunarea natională alesse comisiunea permanenta. In siedint'a de astă-di Thiers vo'l s'e faca innainte de departare unele observari Adunarei; elu disse, că sustinerea ordinei numai prin tar'a armatei este assecurata, că pacea europeana nu e amenintata si că Francia nu e fara alianta si nu e isolata; Europa nu pretinde dela Franci'a cutare seu cutate forma de guvernare. Europa cere numai ordine si scie, că Franci'a se reconstituie, si reforma armat'a; adeverat'a resbunare consiste in a face din Franci'a ce'a ce trebuie s'e fia. In fine, Thiers constata, că nime nu voiesce s'e conturbe paces, că pretindenea se observa ore-si care rezerva si că nicaiu'rea nu se cugeta la vre-o alianta.

Bucuresti, 2. aprilie. Senatul primi cu 24 contra 8 voturi punctele de junctiune ale caliloru ferrate votate de camera.

Zagrabia, 2. aprilie. Prin inalt'a rezolutiune d'in 29. martie diet'a croata e conchiamata pre 15. iuniu.

Zar'a, 2. aprilie. Diuariulu „Dalmata“ comunica, că in Crivoscie au eruptu turburari, dar'fure suprimate numai decătu.

Roma, 2. aprilie. Diuariulu „Sciri italiane“ demintiesce scirile parisiene, că Itali'a ar' vo'l s'e occupe Tunisulu, si dice: Spiretulu conciliatoriu, manifestatu de guvernulu italianu cu ocasiunea differintiei d'in urma cu Tunisulu, stă in contradictioniune flagrantă cu asemene intentiuni.

Bucuresti, 2. aprilie. Camer'a acceptă legea, carea dechiară urba Ismailu de portu liberu.

Constantinopol, 2. aprile. Patriarculu dechiară in modu oficialu, că va recunoscere exarhatulu, daca se voru luă de sub juredictiunea

lui districtele nordice ale Filipopelei si Adriano-polei. Una aplanare pre acăsta baza e probabila.

Paris, 2. aprilie. Cercurile diplomatiche se occupa multu cu planurile despre neutralisarea Danemarcei; Russi'a protegeza acăsta idea, Anglia e cu resvera, Germania si Austria nu s'a pronunciatu inca.

Paris, 2. aprilie. Civilist'a ex-imperatorului e licuidata, si dreptu resultatu alu liquidai Rouher va duce trei millione franci la Chislehut.

Burs'a de Vien'a de la 3. aprilie, 1872.

5% metall.	64.70	Londra	110.15
Imprum. nat.	70.45	Argintu	108.—
Sorti d'in 1860	102.25	Galbenu	5.26
Act. de banca	888.—	Napoleond'or	8.81
Act. inst. cred.	341.50		

Responsuri. Dlui T... M... Valea-Porcului (Mămuresiu.) Totu ce privesce scoalele si administratiunile funditorilor scol. se publica cu placere.

Propriet., edit. si red. respundet.: ALES. ROMANU

Sifilitic'a si impotentia,

fia vechie seu de curundu nascut,

se voru trată dupa metodulu homeopaticu de Dr. I. Ernst Pest'a, strad'a idolilor nr. 6., etagiul II., usi'a nr. 15., dura 2-5 ore dupa media-di.

Acesta morbi se trateaza a dese ori i modulu si mai usioru cu doze mari de iodu si argintu viu, si act se face numai spre ajungerea unui rezultat momentu. Pacientii vindecati in modulu acestu-a voru cadă mai usorundu seu mai tardis in morburile cele mai infroscate incătu in aduncele betranie voru avé, dorere, a sem greu de consecintiele acestei tratari usioare si superficie. Scutu contr'a acestorui felii de pericule ofera metodulu de tratare homeopaticu, care, precum este cunoscutu, nu numai vindeca dorerile cele mai invenchite, ci efectulu lui si asié de binefacitoriu, incătu nu lasa nice cea mai micatoare de urmări rele. Diet'a ce se va prescrie este simplu si usioru de tienetu.

(9-14)

Singurulu deposit de inventiuni noue in Austria.

Admonitiune. Past'a Pompadour, care este adusa in comerciu prii mine si caru, prin efectuul seu escelite, a astutu in tempul celu mai scurtu, sau aprobatu generalu, se fabrica de nou tempa incocu de mai multe firme, dreptu-acăe'se incoscintiu pre orocatul publicu, că adverat'a si originala pasta pentru facia numai in depositul subscribulor se poate astă curata. Acestea pasti servesc spre a curata faci de or-ee pete, cosi, pacincing, adca spre conservarea, infrumusatia si intinerires tipului. Feticulat 1 fl. 50 cr.

Tote sunt cu potintia! Cine ar fi credutu mai iniata, ca se va inventa una medicina spre a cratit' ochii la treceerea firului prin urechile acelui; prin unu instrumentu simplu si ingenuu si a succesi, ca ochii cei mai slabu, chiar si in inversu, se poate infrau in celu mai subire acu fara multe incorende, si acesu instrumentu, d'impreuna cu instructiunile, costa numai 25. cr., sorta mica 4 cr.

Pravu brillantinu, este unu felu de pravu non inveniatu de metalu, compusu chimice, caree correspunde pre depilu numelui ce i'a data. Unu obiectu de metalu pretiosu sau nepretiosu, care ar pete urite, invenchite si necurabile, trebuie storsu usor si cu acestu pravu si indata primește facia brillanta. Aceste pravu curatii si polizei objectului cu una initiala surprinditoria. I siutulu, d'impreuna cu avisarea, 25 cr.

Compozitione de polițita. Unu mediu-locu neprtinișiu, cu care ar' se poate mai multe obiecte si fara nici una ostensibila, si-potu poli frumosu mobiliu, invenchite si intinerante, si site luxuri de casa. Una siutulu, d'impreuna cu avisarea, si de ajunsu pentru una garnitura intrega de mobilu, costa 60 cr.

Globu de curatită argintulinu, este unu mediu-locu escalintă si a face să lucesca ca si candu art' si noue, totu obiectele de metalu devenite intunecate (corbu), este nepreratu de trebuita pentru argintari si aurari. 1 bucată 5 cr.

Pravul de argintuita face forte a-de-se-ri si servitie escalintă; ascu si argintiera in cîte-va minute or-ee metalu pentru tempu indelungat si se recomandă pentru obiectele placute cu argintu, cari si-a schimbatu coloru. Obiectele de pacfoni se potr prafase in argintu. I pachet 25 cr.

Unu regulatoru pentru or-ee felii de orologiu este orologiu de sere cu compas, regulat, si este forte de recomandat la caru omu, de-ora ce dupa acestu orologiu, in adverat'a sigur, se poate indreptat tota orologiu mechanicu. 1 bucată fina 25 cr.

Lacate americanate de asigurantia, au una constructie minunata, si sunt sigure facia cu or-ee felii de infracu. 1 bucată, sorta mica, 30, 40, 50 cr.; 1 bucată, sorta mare, 70, 90 cr. pana la 1 fl.; 1 bucată mare cu döne chisie 1 fl., 1 bucată pentru tase (triste) de voiaj 25, 40 pana la 50 cr.

Viesu' escelite, amestecat cu caneciu, da unu lustru ca de lacu si face pelea trainica. I siutulu (de nou fonta) 30 cr.

Scutirea pitoreloru de umedica este de recomandat la caru omu spre conservarea sanitati. Prin intrebuitaare escelite appretare (una materie de lustru) Metzger-ians, carea moje pele si o face impenetrabilu, incătu nece dupa cea mai lunga ambiere cu unu apă nu se sente umedica si astu-felii correspunde scupului in cea mai mare măsuare. 1 butelă 60 cr.

Cerusele cu masina ofera una mare avantaj, ele cratia pre omu de molestă si sunt ascurate contr'a ruperii vesfului. 1 bucată in lemn 10 cr., in os 15 cr.; 1 bucată d'impreuna cu tocu de pena si cutu 90 cr., 1 impletura a capsulei, de ajunsu trei luni, 10 cr., 1 bucată gumii de rasu pentru ceruse si tintă 5 cr.

Inelle pentru ochiuri de gaina, facute din lana de Angora. Una dusina 25 cr.

Pravu de spalat. Prin intrebuitaare acestuui pravu la spalat se cruta tempa, lucru si bani. Celu mai mare avantaj este ince, ca se curata rufele mihi si prima si cea mai grose caligrafie. 12 bucati 21. cr.

Tinta magica (farmaceutica) se poate intrebuita in gluma si seriosu. Una opisala scrisa cu acăsta tinta ramane chiaru si pentru ochiul celu mai agoru nici securitate eterna; numai acelu a potr cei, care posede avisarea si aplicatiunile recente. I siutulu 20 cr.

Mediu-locu practicu pentru a scuti pantalonii, in tempu plouiosu, de intinutu si muridu. I pachet 5 cr.

Celu mai nou pravu pentru rugina, garantat, mediu-locu spre a materiala (stofa) fara exceptiune, precum si din obiecte de ochiul si feru. Una pachet 35 cr.

Lustru (lacu) de pele anglesu, prin caru or-ee specie de pele capeta una clasificata si unu lustru frumosu ca oglindu. 1 bucată mica 25 cr., mare 45 cr.

Clein liquido, este mediu-locu celu mai nepreratu de trebuita in or-ee casa, de-ora ce cu ajutorul lui poate face cîte-va singuru difertile reparaturi, ce se ivescu in casa; acestu cleiu tiene anii intregi si se poate intrebuita in stare rece. — Una butelă mere 20 cr.

Imbracaminte de patu, fara mirosu si ne-penetrabilu de patu si impiedecă străbaterea adului; se intrebuita la copii, bolnavi si femei leuse (chendele, pre patul de nascere). 1 bucată 90 cr., 1. 20, 1. 50, 1. 70.

Eteru de unsore saponina c. r. priv. delatura in cîte-va minute tote petele de or-ee si de pre or-ee felii de materia, fara exceptiune. Acestu nu produce intreco, prin efectuul seu totu fabricante de acesta natura, de-ora ce nu vădă chiaru celu mai fina coloru si indata intocmita, fr. la lasă mirosu. Este de recomandat cu osibile si pentru curatirea manusiusor. I butelă, d'impreuna cu avisare 40 cr.

Cimentul (luto) universal de Parisu servesc spre a impreuna cu numai sticla, porcellan, petre, spuma, lemn, etc. asid intocmit si nu se mai desface, si sprea a impreuna chiaru lucru diferit de d. o. lemn cu metalu, sticla cu porcellan, etc. asid intocmit si devine unu corp. I pachet de acestu mediu nepreratu. Or-ee casa numai 10 cr. — Acculati si si cimentu in stare liquida, forte spornicu, 1 bucată 90 cr.

Perle de dinti electrice, prin caru se potr conserva dintii curati, si pentru incuare cea sigura sunt de a se preferi obiectul sau cersei rosie, in calitate forte siura, cu firma, inscrip, nume sau monogramme dupa placu. 500 bucati fl. 1.30, 1000 bucati fl. 1.60.

Oleul de nuci este celu mai bunu pentru a tinesu perle in stare recenta si pentru a da perlelor sura sen deschis coloru inchis. Este preparatul chemic si stricatios. Me senti orocat a potr inconvincitul pre orocatul publicu, ci possedu unu depositu de oleul de nuci nefisicatu, prospectu si duplu rafinatu. Una butelă, mica 25 cr., mare 45 cr.

Nouele masine de a prinde pureci se potr cauta, 1 bucată 20 cr.

Pene regulatorie, cari se potr indreptat dupa ori-care manu si ori-ce papiru, asid incutu cu omu si accesso-si penă se potr face trasurale cele mai fine, precum si cele mai grose caligrafie. 12 bucati 21. cr.

Otrava patentata pentru stirpii tetronorilor, ciotlanilor, nevestulicelor, scobillilor. Vendare este garantata. I cuta mare de intinchi 1 fl. r. v.

Mediu-locu radicalu spre a stirpi ochii de gata, celu multu in optiile fara si se mai vede nra. Acestu mediu de nou intocmit intr-o tota peste tota ptinca, de a slungi doreras de capu de a inter-psi la capul si nervii, si astu-felii a promove crescerei paronu in tempu forte securi, chiar si in locuri plesigie; si a delatura chiaru si multe si se formeaza pr. capu. Ca medicamentul se intrebuita acestei ochi si scrieriri, treptare de membra, reuma, spindire, etc. Mai pre largu in deschisori, scrieriri, treptare de membra, reuma, spindire, etc. I butică 1 fl.

Pasta de pele cu canicula pentru a senti pele de stricatunie; de recomandat cu osibile pentru hamuri de casu, etc. Una cuta de intinchi 60 cr.

Cea mai buna pasta pentru briciu. Prin acesta pasta se cruta scutirea briciului, 1 intinchi 25 cr.

Necaparatu de trebuita pentru verificarea sunt nouii ascuitorii patentati, cu cari potr ascu in cîte-va minute, cu multa usoritate si fara nici una ostensibila, totu instrumentele de tainut, precum forice, cutite, etc. 1 bucată numai 35 cr.

Apa cea mai buna vienesa pentru stirpii petelor, sticla 10 cr.

Excrivoir. Acesta a scote in primul momentu din rufe sau din alte specie de stofe tota ptinca de tainut, recenta, siu vechie. 1 bucată 25 cr.

Totu ce e nevenitudo devine vedintu! prin noua microscope de posnaru, cari marescu si-te obiectul de 10—20—30 pana la 100 de ori, asid incutu se potr vedea chiaru si animalele din ea a curata de bentu, si este microscopul se potr intrebuita in forte multe chipur, d. o. candu cineva cumpră farina, fructe, legume, la lucruri de tainut, la analiză, si scrutari naturale, etc. 1 bucată cr. 40. 60, 80, fl. 1. 120, 1. 150.

Morte toturor insectelor moleste! prin esenția de nori inventata, carea omora totu insectele. Acesta a calitatea nu numai de a sterpi curundu totu insectele, ci este scutose si de incubarea lor; de a se intreb